Ч. 46 Неділя 28 лютого (12 марта) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация**: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

Справа писарів громадских.

На вчерашнім засіданю сойму ухвалено внесеня комісиї громадскої, котрі постановляють: I. Сойм затвердить предложений проект уряджения курсів для писарів громадских. — II. Сойм визначить на ту ціль в буджеті на 1894 рік суму 3600 зр.

Поки що поминаємо дебату, яка вела ся над сею справою а подаємо тут проєкт Виділу краєвого о курсах для писарів громадских:

I.) Наука буде обнимати слідуючі предмети: 1) Маніпуляцию урядову, а то: веденє дневника податкового, книг, виказів, реєстрів так з власного як і порученого круга діланя, веденє архіва і т. п.; — 2) закони, приписи і розпорядженя як: закон громадский, о репрезентациї повітовій, закони дороговий, полевий, постанови поліцийні і т. д.; — 3) письменні вправи н. пр. видаванє оречень, виповнюванє реєстрів, здаванє реляций і т. д. Стилістичні вправи будуть відбувати ся в обох язиках рускім і польскім. Кандидати, що будуть робити вправи в язиці рускім будуть обзнакомлені також з рускою термінольоґією; — 4) Поручений круг діланя; — 5) Укладанє буджетів, інвентарів, замкненя рахунків, веденє дневників і книг касових.

II. Курс для писарів громадских буде відбувати ся що року через 4 місяці числячи 6 годин викладів денно. В науці буде могло брати участь 40 кандидатів, взглядно писарів, бо за той час годі приготовити більше кандидатів. Коли же би зголосило ся більше число кандидатів, то може бути уряджений другий курс в тім році.

III) День отвореня курсу буде оголошений в часописях і будуть повідомлені виділи повітові в цїли дальшої акциї і повідомленя всїх громад.

IV) Компетенти будуть вносити поданя до Виділу краєвого на руки Виділів повітових а до поданя будуть мусїли долучити: 1) Сьвідоцтво скінченої школи народної; — 2) опис житя: чим доси займали ся, як довго, з наведенем місцевости, в котрій перебували; — 3) сьвідоцтво моральности, виставлене громадою, в котрій перебувають а потверджене парохом і ц. к. старостою.

V) Особи в службі публичній мають долучити до поданя сьвідоцтва своєї власти.

VI) В курсах для писарів громадских можуть брати участь також і секретарі міст і місточок, обнятих законом з 3 липня 1896 або також кандидати на ті посади, але іспит мусять складати після норм приписаних для функцинарів сеї катеґориї.

VII) Не можуть бути припущені на курс: 1) особи карані судово за злочини; — 2) особи карані за провини із захланности; 3) особи відправлені з публичної служби в дорозї дисциплїнарній. У виімкових случаях може Виділ краєвий відступити від постанови під 3).

VIII) Першеньство принятя на курс будуть мати ті, що подадуть ся на власний кошт, в другім ряді ті, що дістануть стипендию з виділу повітового а на конець буде і Виділ краєвий уділяти стипендий в міру фондів.

IX.) Виділ краєвий віднесе ся до репрезентаций повітових з завізванем, щоби вставили до буджету відповідні суми на постійні запомоги і ремунерациї для іспитованих писарів, що сповняють свою функцию в повіті як потреба. То буде заохотою для инших до науки і складаня іспитів, буде средством збільшеня числа добрих писарів в повіті.

X.) По скінченю курсів будуть писарі і кандидати на писарів обовязані складати іспит письменно і устно перед комісиєю, установленою Виділом краєвим. Комісия буде складати ся з трох членів і протоколїста. В склад комісиї увійдуть: член Виділу краєвого і двох екзаминаторів, котрих Виділ краєвий визначить. Протокол з іспиту буде предкладаний радї Виділу краєвого.

XI.) Кождому кандидатови, що зробить іспит письменний і устний буде виставлене сьвідоцтво уздібненя а крім того Виділ краєвий оголосить лїсту кандидатів, що зложили іспит. Кандидатам, котрі при іспиті докажуть докладне знанє язика руского в мові і письмі буде то потверджене в сьвідоцтві. — Кандидати на писарів, признані при іспиті за нездібних, можуть бути знов припущені до іспиту, але не скорше аж по трох місяцях.

---

11)

ІНДИЯ, ЕЇ НАРОДИ І ЇХ ІСТОРИЯ.

(Після Пфлюк-Гартунґа, Тансра, Веґенєра і др. зладив К. Вербин).

V.

Аґра, єї займавости і єї история. — Сікандра і дидмант Когінур. — Тадж Магал або „вінець палат". — История Арджманди Бану. — Образ чудової краси. — Найкрасший індийский город. — На плятформі Таджу. — У внутрі гробниці. — Нагробник Арджманди. — Чудо Таджу.

(Дальше).*)

У внутрі сего пишного будинку не видко більше нічого, як лиш може в хлопа високу многоугольну решітку, поза котрою стоїт нагробник Арджманди Бану.

Але тота решітка, то чудо! Подумайте собі півтора або 2 метри високі а яких 5 центиметрів грубі мраморові плити, повирізувану штучно при помочи долотка і пильника у взорець, котрий виглядає здалека як би яка філїґранова робота [1]). Штука такого обробляня мрамору була під той час в державі Моґулів високо розвинена, і у всїляких гробницях, та палатах з тих часів можна побачити дійстні мережева з твердого мармору, але ніяка того рода робота своєю совершенностию не дорівнує сїй решітці в Таджу; взорець сеї решітки уложений з посплітаних з повною фантазиєю цьвітистих галузок, на котрих не знати, що більше подивляти, чи делїкатність виконаня, чи совершенність ніжности у видуманю взірця. То єсть просто орнаментальна поезия, о котрій також говорено, що артист пробовав віддати нею артистично любість і благородну ніжність покійницї, ніби так, як би то зробив музик в своїй штуцї. Чи він то хотів, чи нї, але на всякий случай осягнув у оглядача то враженє, що єго душу наповняє мимо волї уява такої любости.

Але не досить того — на непробитих частях мармору понакидані із вні і середини окраси, представляючі пишні квіточки, котрих пеньки, листочки і цьвіти, пороблені з менше або більше дорогих каменів: з яспісу, ахату, кервавців, сафірів і инших, і уложені як мозаїка в марморі — робота чудового смаку і представляюча таке богатство, що чоловік на вид єго просто аж стовпіє.

По самій серединї тої решітки, в котрій єсть з одного боку прекрасний каблукуватий отвір, знаходить ся головна основа цілої сеї будівлї, гріб самої цісаревої — чи радше єї нагробник, бо домовина з тїлом не тут вложена, а простїсенько під сим місцем в тихім темнім марморовім гробі. Сей памятник на горі виглядає як і кождий магометанський нагробний камінь, значить ся, має вид вузкої домовини з підставою ніби сходи. Анї один закрут не перериває простих лїний на сїм марморовім камени, але як би любов ще послїдний раз посипала на него цьвіти повними руками, так украшені всї єго білі як молоко площі найделїкатнїйшими і найцїннїйшими цьвітами з дорогого каміня, які лиш можна собі подумати.

Побіч сего нагробника, не на серединї будинку, і величиною трохи більший, стоїть ще другий, так само зроблений і так само украшений — то нагробник того, що виставив таку величавість, шаха Джагана, котрого поховав тут єго син коло улюбленої єго подруги.

Отсе той Тадж Магал! А тепер ще про одно єго чудо:

Одного вечера около півночи — другі люди повиходили були вже давно з города, а я ще лиш один лишив ся в нїм серед маґічного сьвітла місяця — зайшов я ще раз до сеї сьвятинї, а зі мною пішов і сторож Таджа, що но-

*) В 9-ім фейлетонї лишили ся деякі разячі похибки друкарскі, на котрі тут звертаємо увагу. Так в частині IV., на другій сторонї в першім стовпци в рядку 17-ім замість „другами" повинно бути: „друками", а в рядку 19-ім замість „в руку" повинно бути: „в ріку".

[1]) Слово „філїґран" походить від латиньского „filum" значить „нитка" і „granum" — „зерно", отже філїґранова робота значить тільки що робота з ниточок і зерен. Єсть то робота, до котрої уживає ся тоненьких золотих або срібних дротиків позгинаних в видї листочків, цьвітів, арабесок і т. д. Часом дротики такі ґвінтують (роблять ґвінт як на шрубі) а відтак розплескують, через що дротики дістають делїкатні зубцї. Окраси як ковтки, спинки, брошки і т. п. роблені в той спосіб, суть філїґранові роботи.

Новинки.

Львів дня 11-го марта 1899.

— **Засіданє Виділу руского товариства педаґоґічного** відбуло ся дня 1-го марта 1899 р. під проводом голови п. дир. Харкевича. 1. В ширшій дискусиї обговорено реферат петициї до Сойму в справі заснованя рускої жіночої семинариї учительскої у всхіднїй части краю. Петицию тоту мають пп.: дир. Харкевич, др. Коцовский і о. сов. Стефанович предложити на руки члена товариства Преосьвященого Епископа Чеховича Соймови до полагодженя. 2. Принято до відомости, що на видавництва товариства зложили: Вп. о. Шуховский Йосиф з Братковець 1 зр., Яворский Василь з Нового Санча 2 зр. На бурсу учительску: Вп. Ілевич з Кулачковець 1 зр., з пушки в „Днїстрі" 4 зр., Андрій Ґоломб будівничий у Львові 20 зр., др. Коцовский Володимир з розпродажи цеголок 10 зр. 3. Аґенди філії ухвалено віддати заступникови голови проф. Іляр. Огоновскому з просьбою, щоби кождого засїданя виділу стан філій був предметом дискусиї. 4. Ухвалено друковати деякі з петиций внесених до Сойму. (Дотепер внесено 7 петиций до Сойму).

— **Головна бранка войскова** в окрузї міста Львова відбуде ся при ул. Коперника, ч. 46, в днях: 27, 28 і 29 марця і 4. 5, 7, 8, 10, 11, 13 і 14 цьвітня с. р. і розпічне ся кождого разу о 9 годині рано. До сегорічної бранки покликано три кляси віку, а то уроджених в роках: 1878, 1877 і 1876, отже тих, котрі в сїм роцї кінчать 21, 22 і 23 рік житя. Кождий пописовий, котрий хоче узискати правні полекші в доповненю війскової служби, повинен внести належито удокументоване подане на руки маґістрату найдальше до дня 27. с. р. Пописові повисших трех кляс віку, котрі би не одержали до дня 27. марця візваня до побору, мають зголосити ся в тій цїли у міскім урядї конскрипцийнім (IV. бюро маґістрату). В тім же урядї мають зголосити ся також ті, котрі усували ся доси від бранки, а не переступили 36-ого року житя.

— **Угорскі льоси.** Wiener Abendpost остерігає перед купованем в Австриї надсиланих з Угорщини льосів клясової льотериї. У кого найдуть такі льоси, той буде мусїв заплатити дуже високу кару.

— **Виділ читальнї „Просьвіти" на Шумлянщинї в Стрию** взяв почин до здвигненя памятника Тарасови Шевченкови в місті Стрию і члени читальнї зложили на тую цїль дня 4-го лютого с. р. 12 зр. а другого дня на загальних зборах зібрали 18 зр. і зложену суму 30 зр. 28 кр. зложили на щадничу книжечку стрийскої рускої каси задаткової.

— **Руский народний театр** переїде на день 14-го с. м. з Бережан до Станиславова, де того-ж дня виставить „Шельменка-наймита" комедию Основяненка в 5 діях, а дальший репертуар таний: в четвер 16-го „Честь" Судермана; в суботу 18-го „Пташник з Тироля" оперета в 3 актах, музика К. Целлера; в неділю 19-го „Ой не ходи Грицю" образ зі співами і танцями в 5 діях В. Александрова і М. Старицкого; ві второк 21-го „За хлїбом" штука в 5 діях Б. Лепкого; в четвер 23-го „Запорожець за Дунаєм" опера в 3 діях Артемовского; в суботу 25-го „Барон Циганьский" оперета в 4 діях; в неділю 26-го „Не судилось" народна драма в 5 діях. Дальший репертуар буде оголошений пізнїйше.

— **В селї Балинцях** — в славній з красних порядків громадї в Коломийщинї, відбуло ся в лютім с. р. представленє „Ночи Вефлеемскої", ораторії в 4 діях. Один гість з того представленя пише: „Любував ся я гарним домом читальнї, з салею 16 метрів довгою, зі сценою, гардеробою і з комнатою на крамницю. На представленє прибуло над 70 гостий з інтеліґенциї а двоє тілько селян. Представленє (з орхестрою з Гвіздця) випало, як на селян, дуже добре; особливо визначав ся в грі і співі ученик промисловоі школи з Коломиї, Лящук, в ролі пастушка і паробок Каралаш в ролі Ірода. Та й хори під дириґентурою управителя школи п. Василя Барнича, випали знаменито. На самі костюми до представленя зложили селяни около 40 зр. Честь таким балинецким селянам, та их щирим проводникам, о. пароховп і управителеви школи! Нехай Балинцї і дальше присьвічують околици красним приміром!"

— **Огнї.** Пишуть з Ульгівка коло Угнова: Дня 8-го с. м. коло години 3-ої по полудни вибух тут зі стайнї господаря Булика коло самої церкви і попівства огонь і при сильнім вітрі обняв в однїй хвили кількайцять загород. Згоріло 27 господарств. Найбільша шкода в збіжу, бо будинки в більшій части обезпечені. Церков і будинки парохіяльні уратовано завдяки тому, що вітер дув в противну сторону. Причиною огню імовірно неосторожність. — В Ясеници сільній коло Дрогобича погоріло 15 господарских будинків. Огонь вибух дня 8-го с. м. о годинї 10-ій в ночи, коли всї спали. То було причиною страшного нещастя, бо в огни погибло 9 людий, а 7 попарених відвезено до дрогобицкого шпиталю; з худоби згоріло 11 штук. Причиною пожару була імовірно неосторожність весїльних гостий, бо огонь вибух в хатї, де як раз того дня закінчено весїлє. — З Нового Санча доносять, що вчера погоріла Мушина. Близших вістий поки що нема.

— **Великий переполох** в лихварских кругах в Перемишли викликав посесор Тірк, котрий утїк до Америки. Перемиські лихварі позичили єму на високі проценти 70 тисячів зр. Тірк уходив в Перемишли за заможного чоловіка.

— **Довговічність.** До шпиталю в Перемишли віддано сими днями стареньку бідну міщанку, що числить — після метрикального сьвідоцтва — 103 літ житя. Она вправдї обезсилена, але памятає всї подробицї з свого житя.

— **Самоубийство.** В Підгайцях застрілив ся дня 8-го с. м. інспектор місцевої полициї Шединьский.

Господарство, промисл, торговля, гігієна і виховане.

Добрі ради.

— Білий хлїб а мода. Що має хлїб до моди або мода до хлїба? — спитає хтось може. А однак таки то щира правда, що написала ческа ґазета: „Selske Noviny", бо то само, з малесенькими змінами, можна і у нас сказати. То правда, що наш сїльский нарід густо часто рад би, як би мав і кусень чорного хлїба, але по містах і у т. зв. інтеліґенциї „білий" хлїб то таки дійстно мода. Хто добре придивив ся нашим відносинам, той і сам то признасть. Але послухаймо насамперед, що каже згадана ґазета: Біла мука і білий хлїб видають ся для ока лїпшими; они стали ся модою і ся мода панує загально. Они стали ся незвичайно шкідливим збитком, а особливо шкідливим для нас селян господарів; бо длятого, що людем подобає ся більше білий хлїб і біла мука, нам ческим хлїборобам не досить вже ческої пшеници і ческої муки, але ми мусимо на сором і на нашу шкоду купувати угорску муку. Оттак робимо ми шкоду нашій монархиї, нашій силї тїла і нашій чести.... Єсть то велике засліплене народу, що він завсїгди малпує богачів. Лишіть білий хлїб богачам, котрі ту поживність, якої не достає булкам, докладають мясом; їджте лїпше хлїб з чорнїйшої муки, лїпше ним наїсте ся і поживите ся. Нашим селянкам наговоріть на розум, щоби не садили ся одна понад другу,

---

чує тут в присїнку. Слабе сьвітло его лїхтарнї губило ся в темноти під високою банею. Нараз засьпівав мій провідник низьким голосом так, що він поніс ся під склепліне. Голос его не був красний, але той відгомін, який він тут викликав, було щось так чудового, що я того ще нїколи не чув. Як би хтось ударив в якийсь величезний дзвін, так відбив ся голос назад о саму баню, нїби ще сильнїйший і вже зовсїм чистий; та й не лиш один раз але гудів довго, в делїкатних ритмічних тонах щораз тихійше і тихійше, аж наконець — ухо не могло вже того зачути, коли — прогомонів і розплив ся в нїщо. Тепер і мене самого зібрала охота засьпівати і я стояв одушевлений нечуваною красою відгомону мого власного голосу. Я сьпівав терци, тризвуки, всїлякі акорди — величава баня зливала їх в чисті гармонї, що наповняли цїле склепліне морем звуків, котрі за кождий раз, як би їх підхоплювали ангельскі хори і несли щораз висше і висше, губили ся десь в містичній далечи. Здавало ся як би ґеній майстра хотів і сей відгомін використати для своєї чудової будівлї, щоби в нім уявити образ душі, котра очистившись із земного пороху уносить ся десь в гору в повні тайни простори блаженного істнованя.

VI.

Адміністративний подїл Індиї. — Народи Індиї їх мова і віра. — Бенґальска провінция, Калькута і другі важнїйші міста.

Нинїшна форма правлїня в індийскій державі основує ся на законі ухваленім анґлійским парляментом в 1858 р., котрий має отсей характеристичний заголовок: „Закон для лїпшого правлїня Індиї". Анґлійска королева, що першого січня 1877 р. приняла титул індийскої цїсаревої, станула в силу сего закона на місце всхідно-індийскої компанії, та переняла по ній всї права і обовязки, котрі в імени цїсаревої виконує анґлійске правительство через свого „державного секретаря для Індиї". Виконуюча власть в Індиї спочиває в руках ґенерального ґубернатора, званого звичайно, хоч не урядово, віце-королем Індиї. Єго іменує корона а єму надана велика повновласть. Цїле правлїнє Індиї єсть таке:

I. Державний секретар для Індиї в Льондонї: єго іменує королева взглядно цїсарева індийска, а він іменує для себе прибочну раду (Council of India) з 15 членів, з котрих бодай 10 мусять бути такі, що перебували в Індиї бодай 10 лїт. Всї повідомленя, висилані до індийских властий, мусять бути предкладані прибочній радї, хиба що они або дуже пильні або тайні, але секретар може по найбільшій части переголосувати більшість ради, значить ся, ухвалити то, що хоче, хоч би більшість тому противила ся, але в таким случаю мусить в протоколї записати, длячого він так зробив. Також і до затвердженя законів для Індиї не потребує секретар більшости ради. Але для затяганя позички для Індиї в Анґлії і для іменованя урядників усунених індийским правительством, потреба конче ухвали більшости ради. Анґлійскому парляментови мусить бути предкладаний індийский буджет, а так само треба призволеня анґлійского парляменту для ужитя доходів індийскої держави на воєнні цїли поза Индиєю.

II. Віце-король (Governor General of India): єму додана: 1) рада виконуюча, котрої членів іменує корона, а в котрій він засїдає і має голос; — 2) рада законодайна, зложена з ради виконуючої і 10 до 16 членів, котрих іменує віце-король. Віце-король мешкає в Калькутї. Він має право самостійно виповідати війну і заключати мир, але о виповідженю війни мусить повідомити анґлійский парлямент. Проєкти законів може він предкладати законодайній радї лиш тогди, коли рада виконуюча на то згодить ся, а такі проєкти законів, котрі відносять ся до справ фінансових, практик релїґійних, справ войскових і заграничних, може заказати не питаючи о то ради, ухваленим законам відмовити свого потвердженя, або зробити їх зависимими від потвердженя державного секретаря в Анґлії, а знов на відворот: всї закони, які би він потвердив, може державний секретар кождої хвилї знов скасувати.

III. Президентури в Мадрасї і Бомбаю мають також признану деяку самостійність. Їх ґубернатори мають придану так само як і віцекороль раду виконуючу і законодайну, при помочи котрих видають закони для президентури. Але такі проєкти законів як в справах фінансових, в справі вибиваня гроший, в справі почт і телеґрафів, закона карного, практик релїґійних, в справах войскових і заграничних, потребують попередного призволеня віце-короля. Той може так само як секретар державний в Анґлії скасувати видані вже закони. Президентур єсть дві, як вже сказано, в Мадрасї і Бомбаю.

IV. Віце-ґуберниї єсть три: Бенґалїя, Панджаб і Північно-західні провінциї.

котра з них спече білійші бухти або білійший хліб; нехай лиш печуть смачнійший і даючий більше сили.

— Курій. Один з наших читателів подає нам такий опис к рія: У него голова похожа на курячу, а хвіст звисає як у каплунів. Він не пристає з курми, їсть уміренно, боїть ся їх і уникає їх товариства. Дорастає значної величини, єсть досить високий і стрункий, але не хибкий (? — слово се або ми зле відчитали, або оно для нас незрозуміле. — Ред.) Гідне уваги єго житє: більше пасе ся, як їсть, і нікoли не дасть ся так угодувати, як природної вдачи когут або курка. Коли підросте, відлучає ся від курий і часто сідає на гиля дерев. Яєць не зносить а у зарізаного видко у внутрі одно ядро а не два, як у когута. — (За се пояснене складаємо п. Шг. в Д. сердечну подяку, а від себе додаємо ще ось сих кілька слів: З повисшого опису показує ся, що „курій" то когут, котрому не достає чогось до єго природної вдачі і єго призначеня, отже то виродок когута, самця, але не якась „відміна", підкинена ніби чортом або чарівницею". З другої же сторони може бути так само якийсь виродок курки, самиці, або якийсь хоробливий стан у неї, а таку курку називають у нас також „курієм". Чи курій піє або не піє, то не має ніякого значіня.)

— Кілька слів про карафіоли. Карафіоли або каляфіори (від німецкого Karfiol) люблять ґрунт товстий, навожений сьвіжим обірником. Управа розпочинає ся в інспекті а кінчить ся в отвертім ґрунті. Хто хоче мати ранні каляфіори, сіє вже в лютім в інспекті і пересаджує, коли підростуть, так само в інспекті, на 3 до 4 цалі один від другого і там позістають они аж до половини мая. В маю пересаджує ся їх в ґрунт, глубоко, аж під перше листе на одну, півтора або й дві стопи від себе, після їх величини. Щоби були великі рожі треба карафіоли добре підливати і длятого під кождою ростинкою треба доокола зробити жолібець, щоби вода не стікала на боки. Навіть нераз і по дощи треба їх підливати. Коли каляфіори зачнуть пускати в горі малі листочки, що єсть знаком, що незадовго зачнуть творити рожі, підливає ся їх кілька разів коровячим лайном, розпущеним у воді. З гори треба їх кропити крізь ситце. Коли зачнуть вже творити ся рожі, тогди залашує ся горішне листе і робить ся над рожами ніби рід дашка, через що рожі не гниють, бувають білі і делікатні В жовтни пересаджує ся їх до пивниці в пісок.

— Шпараґи. Із шпараґів можна аж в третім році мати дохід, але хто собі раз заложить шпараґарню, той без великого тру у і заходу та без видатків може мати добрий дохід і через 15 літ а навіть довше. Шпараґи в місті, то ласа річ, а що їх доси управляють лиш фахові городники, то они платять ся дуже дорого. Як би їх управляли господарі по селах близько міст, то і містам робили би велику вигоду і самі мали би великий хосен з того. Найважнійша лиш річ, щоби знайшлась охота до заложеня собі шпараґарні і терпеливість через три роки, заким шпараґи зачнуть давати дохід. А до заложеня шпараґарні ось що треба знати: Шпараґи удають ся найліпше на добрім пісковатім ґрунті. Де ґрунт тяжкий, там треба єго добре перемішати з піском, а в дуже тяжкім ґрунті треба на спід грядки дати попелу, піску, тинку з мурів і компосту. З весни сіє ся насінє шпараґів в добру пухку землю рядками на 10 до 15 центиметрів далеками від себе. Насінє треба легко вкрити, а скоро зійде, так прорідити, щоби одна ростинка від другої стояла на 5 до 6 центиметрів. Молоді ростинки треба часто обполовувати і осторожно обсапувати, а літом і в осени часто підливати. Так виплекані ростинки уживає ся на другий рік до заложеня шпараґарні. Під шпараґарню треба вибирати ґрунт положений до сонця, не за холодний і не за вогкий. В осени перекопує ся єго глубоко і мішає з коротким, добре перегнилим обірником. На весну робить ся на тім місци шпараґарню в той спосіб, що насамперед витичує ся рядки, в котрих мають бути шпараґи засаджені: перший рядок на пів метра від стежки далеко, а прочі рядки один від другого на метер. Вздовж тих рядків копає ся рівці, на 30 центиметрів широкі а на 20 глубокі, землю розгортає ся по боках межи рівцями а боки рівців вирізує ся рівно і убиває ся, щоби держались як стінки. Відтак сподом рівця зрушує ся землю знову, і в тім місци, де мають бути посаджені шпараґи, застромлює ся тички так, щоби перша тичка від початку рівця була на 30 центиметрів далеко, а відтак тичка від тички на 60 центиметрів. Тепер приступає ся до пересаджуваня: Виймає ся лиш такі саджінки, котрі мають широкі головки, бо ті пускають опісля добрі, грубі і мясисті пагони, що служать за смачну страву. Коло кождої тички нагортає ся землю на купку, 10 центиметрів високу, кладе ся на ню саджінку і корінці розкладає ся добре на всі боки а відтак присипає ся землю на 10 центиметрів грубо. Літом треба ростинки обчищувати в бурянів а підчас спеки часто підливати; в осени обтинає ся била аж тогди, коли зовсім зівянуть. Щоби земля межи рядками не стояла пусто, засаджуєсь на ній калярепу, редковку, салату і т. п. ростини, котрі легко і борзо ростуть та не потребують богато поживи. В другім році засипаєсь рівці зовсім землею а з шпараґами обходить ся так само як в першім році. Наконець в третім році згортає ся землю з обох боків під рядки і підсипає ся шпараґи так, щоби земля понад шийкою від кореня (місце, де з кореня зачинає рости било) стояла на 30 центиметрів високо. Пагони будуть тогди красні і довгі. В третім році можна вже пагони вирізувати до ужитку і на продаж, але не довше як до кінця мая. В слідуючих роках вирізує ся пагони від половини цьвітня до кінця червня а відтак гноїть ся шпараґарню і перекопує ся. *(„Народ. Часоп.")*

Віце-ґубернаторів сих провінций, званих також ляйтнант-ґубернаторами (Lieutenant-Governers) так само як і ґубернаторів Мадраса і Бомбаю іменує корона, лиш з тою ріжницею, що віцеґубернаторів предкладає до іменованя віце-король.

V. Старші комісарі в Ауді, в центральних провінциях, Асамі і Бармі та комісарі в Берарі, Аджмірі і Курґу. Отсе єсть отже адміністративний лад анґлійский в Індиї в тих провінциях, що стоять безпосередно під анґлійскою властию і зарядом. Адміністративних провінций єсть 12; додати тут ще то потреба, що до бомбайскої президентури належить Сінд і Аден.

Але крім сих безпосередних посілостий належать ще до Анґлії удільні держави краєві (Native States of India), котрі мають своїх власних князів, але стоять під верховною властию Анґлії. Таких держав, великих, малих, ще менших і дуже маленьких єсть тепер аж 629 а важнійші з тих суть слідуючі: Гайдарабад, Кашмір, Майсур (Maysore), Барода, 19 раджпутаньских держав разом з пустинею Тор; центральні держави, як: Ґвалїор, Рева, Індоре і Бопаль і Траванкур на полудневім кінци Індиї.

Безпосередні посілости анґлійскі творять необмежену власність анґлійскої держави; они займають 2,499.328 квадр. кільом. і на них жиє (після спису з 1891) 221,173.000 душ! Зависимі від Анґлії держави займають 1,541.483 квадр. кільом. і мають 60,050.000 душ. Можна отже безпечно сказати, що Анґлія в самій Індиї панує над кругло 290 міліонами душ. Зависимі від Анґлії держави мають своїх власних князів і власні закони та адміністрацию і суть майже зовсім самостійні. На дворі кождого з тих князів перебуває анґлійский резидент, котрого іменує віце-король, а котрий має більший або менший вплив на дворі, на котрім перебуває; єго задачею єсть стерегти інтересів Анґлії, дораджувати дотичному князеви, а коли потреба, то й пильнувати єго. Сьвідома своєї цїли анґлійска політика старає ся вже від кількох десятків літ, щоби ті держави, стоячі під верховною властию Анґлії удержати мимо єї панованя о скілько можна самостійними. Ті держави платять Анґлії дань і на случай потреби доставляють войско. В декотрих знов обмежає ся верховна власть Анґлії лиш на тім, що дотична держава, взглядно єї володітель, скаже лиш, що признає верховну власть Анґлії. Від 1857 р. поставила собі Анґлія за засаду не забирати вже індийских держав, лиш о скілько можна позискувати їх для себе. Длятого кождий із тих князів, що стоять нині під верховною властию Анґлії має право вибирати собі свого наслідника на престолї, скоро єго не має, а коли би панучий князь не установив наслідника, то нарід має право вибрати собі нового князя. Розуміє ся, що чи то князь чи нарід можуть вибрати лиш такого, котрий би сподобав ся Анґлії. В противнім случаю, як і в тім, коли-б в якійсь із тих держав показали ся великі непорядки, має найвисший трибунал право скинути такого князя з престола і казати вибрати иншого. Анґлія стремить взагалі до того, щоби поволи із всїх дотеперішних князів поробити анґлійских вельмож.

(Дальше буде).

Торг збіжевий.

Львів дня 9-го марта: Пшениця 9·15 до 9·50 зр.; жито 7·50 до 7·75; ячмінь броварний 6·75 до 7·75; ячмінь пашний 5·75 до 6·—; овес 6·50 до 6·75; ріпак 10·50 до 11·25; горох 6.— до 6·50; вика 5·25 до 6·—; насінє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 5·25 до 6·—; гречка 7.50 до 8.25; конюшина червона галицка 45·— до 60·—; шведска 40·— до 60·—; біла 40·— до 50·—; тимотка 17·— до 21·—; ганиж —·— до —·—; кукуруза стара 5·50 до 5·80; нова 5·50 до 5·80; хміль —·— до —·—.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 11 марта. Є. Вел. Цїсар приймав вчера ґр. Туна, котрий вернув з Праги, на окремій авдиенциї.

Відень 11 марта. Вечірні ґазети доносять, що ґр. Тун конферував в Празї з намістником ґр. Куденгове, маршалком кн. Лобковичем, послом Шлезинґером і проводирем молодоческого клюбу Скардою,

Відень 11 марта. Деякі ґазети занотували вість, що Австро-Угорщина хоче також узискати кусень землї в Хинї. Вчерашні вечірні ґазети то заперечують.

Прага 11 марта. Позаяк Верунский не хоче приняти достойности заступника маршалка має ним бути, як кажуть Воганка презес палати торговельно-промисловоі.

Льондон 11 марта. В кругах дипльоматичних оповідають, що італїяньский посол в Пекінї вислав дуже остру ноту до Цунґлі-Ямену. Жаданя Італїянців підпер і анґлійский амбасадор. — Цунґлі-Ямен має відповісти на ноту анґлійского амбасадора, що готов завести переговори з Італїянцями, але щоби італїяньский посол на будуче не писав так оскорбляючих Хину нот.

Льондон 11 марта. Італїяньскі кораблї „Марко Польо" і Ельба приплили до хіньского побережа.

Надіслане.

РОБІТНЯ УБОРІВ ДАМСКИХ

і наука француского крою

виконує всїлякі замовленя як найдокладнійше.

На провінцию листовно.

Мария Хомицка

Львів, ул. Баторого ч. 32.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

Тягнене вже в суботу!

1. Головна виграна **100.000 корон**
2. Головна виграна **25.000 корон**
3. Головна виграна **10.000 корон**

готівкою з 20% на податок.

ВІДЕНЬСКІ ЛЬОСИ по 50 кр.

поручають: Кіц & Штоф, М. Йонаш, М. Клярфельд, Корман & Файґенбавм, Самуелі & Ляндав, Авґ. Шеленберґ і син, Сокаль & Лілієн, Ґустав Макс. 5

„TRIPLEX“ патентовані машини до шитя Вертгайма суть в уживаню цїсарского Дому.

Високо-раменна машина ножна 35 зр. 50 кр. **Цїни знижені.**

WERTHEIMA машини до шитя загально признана, знаменита, без гамору шиюча машина для домашного ужитку і промислу. 1

30 днів проби 5-лїтна письменна ґваранция.

Кожда машина, котра би в часї проби не показала ся знаменитою, принимає ся на мій кошт назад.

Продаж без посередництва аґентів, тому цїна низша о половину за найлїпші вироби.

Найновійшої системи патентовані „Triplex“ Wertheima машини

Versandthaus Nähmaschinen

STRAUSS

Wien, IV. Margarethenstrasse 12 fd.

Прошу жадати цїнники і проби шитя.

4¾ кільо кави

netto вільне від порта за послїплатою або за присланем гроший. Під 7 ґваранциєю найлїпший товар.

Африк. Мока перлова	зр.	3·70
Сантос дуже добра	„	3·70
Сальвадор зелена найлїп.	„	4·35
Цейльон ясно-зел. найлїп.	„	6·10
Золота Ява жовта найлїп.	„	5·90
Пері кава знамен. сильна	„	5·55
Арабска Мока дд. аромат.	„	6·90

Цїнники і тарифа цлова даром.

ETTLINGER & Co., HAMBURG.

У ТРОЧИНЬСКОГО

Пасаж Гавсмана

у Львові:

Фунт тїсточок до чаю	60	кр.
„ кармельків . . .	40	„
„ помадок	60	„
„ чоколядок . . .	1	зр.

Власний виріб. 8

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) до „Ґазети Львівскої“, „Народної Часописи“, і всїх инших часописий принимає виключно ново отворена „Аґенция дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Аґенция ся принимає також пренумерату на всї дневники краєві і заграничні.

Ново отворена

Аґенция дневників і оголошень

у Львові

Пасаж Гавсмана число 9.

принимає

пренумерату на всї дневники

краєві і заграничні

по цїнах оригінальних.

Аґенция дневників і оголошень

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9.

принимає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

До

„Народної Часописи“ і „Ґазети Львівскої“

ТРАВА МЕДОВА

(Holcus lanatus)

власної збірки в обшару двірского Борівна, насїнє сьвіже і певне на ґрунта сухі або мокрі, цїлком лихі, на пасовиска знаменита ростина, раз засїяна триває кілька лїт. Один корець разом з мішком коштує 3 зр. а. в., при закупнї нараз 10 корців додає ся два корцї безплатно; на вагу 100 клґр. 20 злр. Замовленя доверпіує Й. БУЛЬСЄВИЧ в Бохни. 6

Для Львова і Галичини

головний склад і експедиция

WARSZ. TYGODNIKA ILLUSTR.

находить ся

у Львові, в пасажу Гавсмана ч. 9.

Аґенция дневників і оголошень

принимає також

пренумерату і оголошеня до Warszawsk-ого Tygodnik-a Illustr.

Ново отворена Агенция дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає оголошеня до всїх дневників

і також пренумерату на всї часописи краєві і заграничні.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).